

Beleidsplan

2022-2024

Hotel
Maria
Kapel

Korte Achterstraat 2a, Hoorn
www.hotelmariakapel.nl

Inhoud

1. Over HMK
2. Missie en artistieke uitgangspunten
3. Statutaire doelstellingen
4. Positionering
5. Directie en medewerkers
6. Bestuur
7. Omgeving en faciliteiten
8. Tentoonstellingen en residencies
9. Kernwaarden
10. Doelgroepen & Communicatie
11. Financieel beleid
12. Fair Practice Code
13. Code Diversiteit & inclusie

1. Over HMK

HMK heeft de afgelopen jaren een institutionele werkwijze ontwikkeld waarin ze, samen met de kunstenaars in residency en andere deelnemers in de programmering, breed gedragen urgenties uitdiept door ze dichtbij te brengen: door ze expliciet te plaatsen en te bevragen in de lokale, historische en culturele context van HMK en daarbij ook haar eigen institutionele praktijk onder de loep te nemen. Dit doen wij niet door het voorschrijven van een thema, maar door een vorm van aandacht te articuleren aan de hand waarvan kunstenaars, instituut, deelnemers en bezoekers zich actief kunnen verhouden tot dringende kwesties die in de samenleving spelen. De diverse praktijken die kunstenaars tijdens hun residency bij HMK (verder) ontwikkelen waarborgen daarbij dat niet enkel verschillende posities en verhalen, maar ook verschillende uitingsvormen een stem krijgen die gehoord wordt door een breed en collectief aandachtig publiek.

HMK is een plek waar mensen met verschillende ideeën, achtergronden en toekomstplannen welkom zijn om onderdeel uit te maken van het project van de kunstenaar in residentie. Uit dit project ontstaat telkens een nieuwe taal die ongehoorde geluiden van onze wereld hoorbaar maakt en hiermee samen met het publiek een nieuwe taal verkent. Mensen uit verschillende werelden kunnen elkaar bij HMK ontmoeten zodat er meerstemmigheid ontstaat die niet alleen doorklinkt in de kapel, maar ook ver buiten onze muren.

HMK is gehuisvest in een 16e eeuwse kapel die in haar vele hoedanigheden door de jaren heen plaats heeft geboden aan verschillende (beeld)talen en andere vormen van expressie. De manier waarop de architectuur door de eeuwen heen is blootgesteld aan verandering heeft zijn sporen achtergelaten in de structuur van het gebouw zoals die zich nu aan ons manifesteert. De kapel staat zodoende niet los van de veelheid aan talen die de ruimte hebben gevuld, ze is erdoor gevormd en het bepaalt mede hoe we ons tot de ruimte verhouden zodra we deze betreden. De manier waarop de artist in residency een gesprek met de ruimte aangaat, wordt uiteengezet in de artistieke visie onder de titel de *grammatica van de architectuur*, dat het programma richting zal geven in 2023-2024.

2. Missie en artistieke uitgangspunten

We hebben voor de programmering van 2023-2024 vier korte residencies per jaar gepland van zes weken met de mogelijkheid van een presentatie die twee tot drie weken kan duren. Het publieke moment kan een performance, publicatie of andere vorm dan een tentoonstelling zijn. Wij willen de programmering aanpassen aan de wensen en ambities van de kunstenaar.

Daarnaast bieden wij twee langere residenties waarin workshopreeksen en langere onderzoekstrajecten passen. Deze behelzen een tijdsframe van vijf maanden en hebben dit keer ook een publiek moment, die mogelijk in de vorm van een tentoonstelling in de kapel kan plaatsvinden. Dit is een groot verschil met voorgaande jaren waarin er geen rekening werd gehouden met de uiteindelijke presentatievorm voor de langere residencies.

Open call

De open call is een essentieel element in continuïteit voor HMK. Op deze manier willen wij onze toegankelijkheid in de praktijk brengen. Het is belangrijk buiten het eigen netwerk van HMK kunstenaars te reiken, waardoor de kapel een plek kan zijn voor experiment, onderzoek en praktijkverdieping verder dan de grenzen van haar eigen status quo.

Luisterende houding

Er is ook bewust gekozen om niet een sluitend thema te kiezen waar de inzendingen binnen zouden moeten passen. In lijn met de ontmanteling van het curatorische ego dat uiteen werd gezet in het programma van 2021, zetten wij deze luisterende houding naar de kunstenaar door en volgt HMK de kunstenaar als facilitator en vertaler in de ideeën en die ze tijdens hun residency willen uitwerken.

Selectieprocedure

Zonder de open call in een concreet thema onder te brengen hebben we wel gecommuniceerd naar de potentiële inzenders wat de insteek is tijdens de selectieprocedure - *“Wij geloven in de rol van de kunstenaar om bestaande patronen in vraag te trekken en te ontwrichten - of dat op nu sociaal, historisch, gedragsmatig of op andere vlakken zijn. Middels nieuwe manieren om de tijd waarin we leven te lezen kunnen deze patronen, die voortdurend worden gereproduceerd, worden herzien of verworpen.”*

Zonder voor te schrijven welke benaderingen of interessegebieden de kunstenaar heeft, zoeken we naar projecten die ons bewust maken van gedachte- en handelspatronen en de mogelijkheid creëren om deze patronen te doorbreken - *“We zijn op zoek naar kunstenaars die vragen stellen waar meestal aannames worden gedaan, en het vermogen hebben om onzichtbare structuren en verschuivende momenten in onze tijd te vertalen naar een waarneembare (beeld)taal.”*

We zoeken naar projecten die de potentie hebben om een taal te ontwikkelen binnen de context van HMK, waarmee de structuren ingebed in aannames juist bevraagd worden en er als het ware een nieuwe grammatica wordt ontwikkeld voor die nieuwe taal waarmee onzichtbare, ongehoorde structuren nu juist zichtbaar, voelbaar en hoorbaar kunnen worden gemaakt - *“We zijn op zoek naar kunstenaars die hun omgeving met unieke ogen lezen en hun bevindingen willen ontwikkelen en delen met een presentatie in de eeuwenoude kapel van HMK.”*

De kapel is geen neutrale ruimte en de architectuur is bepalend voor de ervaring van zowel een kunstenaar als ook het publiek. Daarin leggen we de nadruk op een publiek moment:

Publiek moment

HMK is open voor het publiek en we nodigen de artist in residency in kwestie ook uit om gebruik te maken van de mogelijkheid om (een gedeelte) van het werk te presenteren en zodoende tijdens de residency naar een publiek moment toe te werken. Het presenteren van werk en de wisselwerking die er ontstaat met het publiek kan interessante en onverwachte inzichten opwekken die vruchtbaar zijn voor HMK, het publiek en de kunstenaar zelf.

Welke vorm deze presentatie heeft is compleet afhankelijk van de praktijk van de kunstenaar. Het kan een tentoonstelling, een performance, een filmvertoning in de cinema, een interventie in het gebouw of in (de nabijheid van) Hoorn, of een workshop binnen of buiten de muren van de kapel. Hierin wordt de kunstenaar begeleid door het team van HMK, dat meedenkt over de mogelijkheden om dit publieke moment te creëren en welke vorm het beste past bij de het voorgestelde project of kunstenaarspraktijk, alsook duurzame aansluiting weet te vinden bij diverse publieksgroepen en gemeenschappen.

3. Artistiek Inhoudelijke basis

Materiële en discursieve structuren (waaronder architectuur, geschiedschrijving en taal) hebben geleid tot een historische en hedendaagse uitsluiting van mensen, meer-dan-menselijke levensvormen, verhalen, ziens-, en levenswijzen. Welke stemmen worden wel en niet gehoord en met welke selectie wordt er geluisterd? Hoe kunnen we ons openstellen voor onverwachte observaties in een andere (beeld)taal dan die we al spreken? Welke relaties, beperkingen en lacunes maken deze hoorbaar, zichtbaar en voelbaar? Wat vraagt het van ons deze geluiden te vertalen naar een taal die iedereen kan bereiken?

HMK wijdt zich in 2023-2024 toe aan het uitdiepen van deze vragen aan de hand van onderstaande overwegingen van artistiek directeur Inez Piso en de levende praktijken die kunstenaars met zich meebrengen:

De grammatica van de architectuur

In een wereld die wordt bevolkt door een veelheid aan standpunten en zienswijzen, alsook de urgenties die binnen deze veelheid leven, moeten we leren luisteren naar de verhalen die te lang ongehoord zijn gebleven. Er zijn oorverdovende stiltes ontstaan, zo ook in de specifieke context van HMK als instituut in een stad als Hoorn. In deze extreme tijden van polarisatie, blijkt er een gebrek aan verbinding te zijn tussen mensen die elkaar niet begrijpen en langs elkaar heen praten.

Het lijkt steeds moeilijker om een taal te vinden waarmee we iemand van buiten onze eigen omgeving kunnen verstaan en begrijpen. Zo blijven veel dingen onuitgesproken, ongehoord en bedekt in collectieve taboes die onvertaald blijven, omdat ze teveel frictie, ongenoegen, pijn en schaamte met zich meedragen. HMK neemt in de programmering van 2023-2024 de rol van vertaler op zich, om met aandacht te luisteren en vanuit daar een gesprek te laten ontstaan tussen het meerstemmige publiek en de verschillende kunstenaarspraktijken die we verwelkomen middels ons programma.

HMK faciliteert het gesprek dat de kunstenaar voert met de ruimte. Ongeacht met welke thematiek of methodes de kunstenaars werken, ze beginnen een gesprek met de ruimte. In februari 2022 gebruikte Darsha Golova de akoestiek van de ruimte als onderdeel van haar tentoonstelling "Choreography of Detention" terwijl Benjamin Francis speelde met de ramen waardoor het licht diffuus naar binnen kwam omdat hij ze had besmeerd met vaseline in april 2022. De identiteit van de ruimte openbaart zich elke keer anders, omdat er verschillende vragen worden gesteld door verschillende kunstenaars, artistieke praktijken en achtergronden.

Niet alleen voor de kunstenaar, maar voor iedereen die de ruimte betreedt biedt de architectonische structuur van de kapel mogelijkheden, maar beperkt en conditioneert het ze tegelijkertijd. Het geeft de mogelijkheid om te creëren, te bewegen, te experimenteren, te spreken, te eten en te slapen, maar het bepaalt ook de manier waarop we de ruimte binnenkomen, verlaten, mogen dwalen, de manier waarop onze stemmen klinken en zo'n experiment vorm krijgt. Wat in een eerste instantie een witte lege ruimte lijkt, zit in feite vol informatie waarmee ze terugspreekt en dat bepalend is voor veel van de manieren waarop we ons in een ruimte gedragen, hoe onze stem klinkt en hoe we een moment ervaren.

HMK is bewust van de grenzen die een ruimte, net als een taal, met zich meebrengt. De zogenaamde *affordances* van de ruimte zijn meer dan vragend, ze zijn dwingend op een stille manier.¹ *Affordances* gaan over de impliciete macht die ontworpen omgevingen, objecten of

¹ Erik Rietveld, "Inauguration speech at the Society of Arts, Royal Netherlands Academy of Arts & Sciences (KNAW)", (2016), <https://erikrietveld.com>, geraadpleegd op 4 april 2022.

ruimtes hebben op de ervaring en het gebruik van de gebruiker. Een taal geeft ons ook houvast en mogelijkheden tot expressie, maar elke taal heeft zo ook haar eigen grenzen: in sommige talen kun je bepaalde dingen zeggen die je niet in een andere taal kwijt kan. In sommige talen (Turks en Azeri) is de spreker geconditioneerd om, telkens wanneer de spreker een werkwoord (ongeacht in welke tijd of vervoeging) gebruikt, eerst te beslissen of hij de handeling zelf met eigen ogen heeft gezien of dat de spreker de informatie van iemand anders heeft gekregen. Sommige talen hebben het werkwoord 'zijn' in twee verschillende werkwoorden gesplitst (Spaans), terwijl het in andere talen afwezig is in de tegenwoordige tijd (merendeel van Slavische talen). In veel Zuid-Europese talen zijn de sprekers verplicht elk voorwerp (en bijvoeglijk naamwoord) in een binair systeem van vrouwelijk en mannelijk te vervoegen, andere maken zelfs geen onderscheid tussen hij of zij en gebruiken slechts één letter voor alle personen en voorwerpen: de ronde letter O (Turks).

In een taal is de grammatica, meer dan bijvoorbeeld het vocabulaire, bepalend voor welke waardes er conditioneel moeten worden uitgedrukt en welke optioneel zijn. Net zoals de onderdelen van een gebouw die we als aannames moeten accepteren zodra we de ruimte binnenstappen, kan de ruimtelijke structuur gelezen worden als de grammatica van de architectuur. De grammatica is hierin een metafoor voor onzichtbare structuren, die ons faciliteren met mogelijkheden maar tegelijkertijd ook conditioneren. Aangezien een ruimte met al zijn *affordances* ook niet slechts een vrijblijvende context biedt, is het belangrijk om bewust te zijn van deze bepalende structuren. Ze vormen de manieren waarop we kunnen bewegen, net zoals de grammatica van een taal bepaalt hoe we ons verbaal kunnen uitdrukken. Daarom is het belangrijk te luisteren naar nieuwe grammaticale structuren die voortkomen uit het gesprek met de ruimte dat de kunstenaars tijdens hun residency aangaan.

HMK geeft tijd aan de kunstenaar tijdens de residency om vragen te stellen aan de faciliterende maar bepalende ruimte van de kapel, alsook de omgeving waarin ze staat. Welke taal ontstaat er tussen de kunstenaar en die ruimte, en met wat voor grammatica wordt deze taal opgebouwd? Met welke specifieke vragen benadert de kunstenaar de ruimte? En wat onthult de grammatica van de architectuur in dit gesprek?

HMK vertaalt de kunstenaarspraktijk naar een publiek en luistert daarbij zorgvuldig naar de benaderingen en methodes die door de artist in residency worden aangekaart. Zoals een poëzie de grenzen van taal zichtbaar maakt door ze subtiel te verleggen, kan een kunstproject de specifieke maatschappelijke, sociale, politieke en institutionele context waarbinnen deze zich begeeft, ook op een manier blootleggen die eerder nog onopgemerkt bleef. HMK luistert naar de hiaten in de bestaande grammatica en vormt een gemeenplaats vanuit een veelheid aan stemmen.

HMK onderstreept de stilte, omdat het belangrijk is om na te gaan welke stemmen en gedachten niet gefaciliteerd, geuit of opgemerkt worden binnen de bestaande structuren. Ze zijn onzichtbaar gebleven, verzonken in aannames en veronderstellingen waarop we ons dagelijkse taalgebruik en denkpatronen bouwen. Maar ze hebben stiltes achtergelaten waar we voor kunnen kiezen om wél naar te luisteren. Omdat onze huidige structuren hier misschien (nog) geen ruimte voor hebben, moeten we op zoek naar andere vormen die deze stilte vorm kunnen geven. Hierbij heeft een kunstinstelling een duidelijke taak: tijd en ruimte geven aan kunstenaars die een grammatica kunnen uitvinden waar deze stilte wel vorm krijgt. Ongehoorde stemmen kunnen dan doorklinken in hun werk en nieuwe narratieven kunnen ontstaan uit deze stilte die nu is opgemerkt en niet langer onzichtbaar is.

HMK is een meerstemmige vertaler in het programma van 2023/2024 nodigen we de artist in residence uit om die stiltes, die thans onvertaalbaar leken, expliciet te maken en te vertalen - en zodoende een taal te ontwikkelen waarmee bewust worden van de omissies van de geschiedenis, maar ook van onze toekomst. Zo kunnen we bewuste keuzes maken die niet gebaseerd zijn op een herhaling van hoe we dingen altijd gedaan hebben. Zodoende is het mogelijk om nieuwe samenlevingsvormen, denkwijzen en inzichten verwerven. Om deze reden sporen we de kunstenaar ook aan om het experiment aan te gaan en dingen uit te proberen waarvoor ze nog niet eerder de kans, de mogelijkheden of de context voor hadden.

HMK luistert naar een nieuwe grammatica. Uitgevonden vormen van taal in de ruimte door de kunstenaar, waar nieuwe manieren van coderen, communiceren via beeld, geluid en ervaringen plaatsvinden op basis van het experiment binnen hun praktijk. De taal die zij creëren tijdens hun residentie kan bestaande structuren bekritisieren en leggen de stiltes bloot die moeilijk zijn onder te brengen in reguliere taal.

Deze stiltes kunnen een onopgemerkte schoonheid bevatten, maar kunnen ook pijnlijke, traumatische fricties naar boven brengen. Zonder van te voren in te vullen vanuit welke benadering de kunstenaars deze wrijvingen gebruiken binnen hun project, willen wij luisteren naar de manier waarop ze reageren en in gesprek gaan met de plaats en tijd waarin HMK in Hoorn verkeert en zodoende auteurschap te claimen over een meerstemmige toekomst.

4. Statutaire doelstellingen

De stichting heeft als doel: de ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunst alsmede het productieproces voor een zo breed mogelijk publiek inzichtelijk te maken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.

De stichting tracht haar doel te bereiken door:

- a) Het organiseren van een breed cultureel programma dat bestaat uit exposities, workshops, lezingen en alle andere mogelijke vormen van ontsluiting van artistieke activiteiten aan een zo breed mogelijk publiek.
- b) Het uitnodigen van beginnende en gevestigde kunstenaars uit binnen- en buitenland en deze te ondersteunen in de ontwikkeling en productie van nieuw werk dat aansluitend aan de werkperiode wordt gepresenteerd in een publiek moment.
- c) Het bevorderen van uitwisselingen tussen nationale en internationale kunstenaars, culturele instellingen en het publiek.

5. Positionering

HMK is een belangrijke schakel in het netwerk van beeldende kunstinstituten in West-Friesland, Nederland en het internationale culturele landschap. Dit laatste wordt aangetoond door de grote belangstelling voor onze Open Call waarbij kunstenaars een voorstel kunnen doen voor een residency en waarbij al enkele jaren meer dan 300 inzendingen per oproep binnen komen.

Daarbij is HMK een van 28 zogenoemde 'presentatie-instellingen' in Nederland die ondersteund wordt door het Mondriaan Fonds. Het Mondriaan Fonds stelde in een positieve beschikking voor het jaarprogramma dat het 'enthousiast [is] over het internationale netwerk dat HMK in de afgelopen jaren uitgebouwd heeft. De manier waarop de instelling de betrokken kunstenaars de mogelijkheid biedt artistiek onderzoek in te zetten bij de productie van nieuw werk is positief. HMK weet zich in het veld te onderscheiden doordat de combinatie van residency en tentoonstellingsplek uitstekend functioneert. Daarnaast zorgen de aantrekkelijke en toegankelijke presentaties voor een goede publieksbemiddeling. Tot slot vervult het programma volgens de commissie binnen de regio West-Friesland een belangrijke rol.'

Onder het artistieke leiderschap van Irene de Craen is het profiel van HMK de afgelopen beleidsperiode sterk aangescherpt. Er is meer samenhang tussen de verschillende residencies en projecten, en het programma haakt meer dan voorheen aan op de actualiteit. Tevens heeft een duidelijke functiescheiding bijgedragen aan de ontwikkeling van de organisatie en is er grote verbetering gemaakt in de communicatie en het bereik.

In 2019 en 2020 verkent HMK conceptueel en praktisch haar rol als artist-in-residence, exhibition space en bioscoop cinema onder leiding van een nieuwe 'editorial board'. Maja Bekan, Griet Menschaert en Miriam Wistreich worden aangesteld in april 2019. Deze directie werd gekozen na een open call waarin reflectie, onderhoud en herpositionering van de residentie centraal stonden. Vanaf het voorjaar van 2020 bleef Miriam Wistreich als artistiek directeur totdat ze benoemd werd tot directeur van UKS- een in Oslo. Hierna nam Tirza Kater eind 2020 het directeurschap over. Naast het reguliere programma organiseerde zij samen met Platform BK het precariteitskamp.

Eind 2021 werd Inez Piso artistiek directeur en legde zij de nadruk op het verbinden van lokale partijen met internationale kunstenaars, het kwalitatief binden van het publiek aan HMK en de toegankelijkheid van de instelling. HMK streeft ernaar om de kunstenaars die hun werkperiode in de kapel hebben tijdens hun residentie een stem te geven, maar ook alle vrijwilligers, publiek en deelnemers aan de activiteiten en workshop. We zoeken naar een intense dialoog, gedeeld auteurschap en inclusiviteit. Daarvoor moet er een ontmanteling van het curatoriale ego plaatsvinden.

Ten slotte wil HMK naast een plek van productie van beeldende kunst ook een plek voor de productie van discours zijn. HMK is ervan overtuigd dat het feit, dat zij relatief klein is en gelegen in de periferie van de Nederlandse kunstwereld, een kracht is. Of zoals schrijver en activiste Bell Hooks dat zegt is 'marginality [...] a central location for the production of a counter hegemonic discourse. [...] It offers the possibility of radical perspectives from which to see and create, to imagine alternatives, new worlds.' Dit discours wordt bij HMK ingegeven door de praktijk van kunstenaars dat ook in de toekomst centraal zal blijven staan bij HMK.

Directie en medewerkers

HMK wordt gerund door een directie die bestaat uit een artistiek directeur en een zakelijk directeur (ieder 0,6 fte). De artistiek directeur is verantwoordelijk voor de inhoud van het programma, het verrichten van onderzoek, het schrijven van teksten, aangaan van samenwerkingsverbanden en overziet de promotionele activiteiten, de zakelijk directeur is verantwoordelijk voor de coordinatie, fondsenwerving en het beheer van de financiën.

De directie wordt gesteund door een coördinator PR en communicatie (0,4 fte), die de communicatiemiddelen verzorgt, contacten met de pers onderhoudt en informatie op locatie verzorgt. Daarnaast doet HMK projectmatig beroep op een technische assistent en vrijwilligers uit Hoorn en omgeving die helpen bij de promotie van HMK, op- en afbouw, suppoosten en inspringen waar nodig.

6. Bestuur

HMK organiseert zich volgens het bestuur en directiemodel zoals dat wordt genoemd in de Code for Cultural Governance. Het bestuur is gekozen op basis van hun werkterrein en expertise. Voor de selectie van nieuwe bestuursleden is een bestuursprofiel en -matrix opgesteld dat zorg draagt voor de juiste balans in competenties. Bestuur en directie streven naar zes vergaderingen per jaar en werken sinds het najaar 2011 met de Code for Cultural Governance. De huidige leden van het bestuur en hun functie staan vermeld op de website van HMK.

Voor de komende beleidsperiode committeert het bestuur zich aan een onderzoek naar de wijze waarop de Code Culturele Diversiteit geïmplementeerd kan worden op een manier die past bij de grootte en activiteiten van HMK.

HMK streeft naar een uitbreiding van het huidige bestuur. Gezien de beperkte omvang van het team is het belangrijk dat er voldoende capaciteit is en het bestuur uiteenlopende competenties bezit. Het bestuur richt zich op de lange termijn visie en ambassadeurschap van HMK. In de tweede helft van 2022 is er via een *open call* een oproep geweest het bestuur aan te vullen met leden die met name institutionele en financiële kennis en ervaring in huis hebben - natuurlijk met oog voor integriteit en diversiteit. Hieruit zijn twee nieuwe leden gekomen die begin 2023 zullen toetreden tot het bestuur. HMK beoogt een bestuur dat de kennis en vaardigheden heeft om de directie van HMK op zorgvuldige wijze te adviseren en controleren met betrekking tot de dagelijkse praktijk (financieel, bedrijfsvoering, marketing); de (kunst inhoudelijke) plannen (kennis en ondersteuning); en het huidige lokale en nationale (cultuur)politieke landschap (governance, ambassadeurschap, lobby).

7. Omgeving en faciliteiten

HMK is in vele opzichten uniek, niet alleen in Nederland maar ook internationaal. De vroeg zestiende-eeuwse kapel met een vloeroppervlak van 153 m² en een hoogte van 9 meter is onvergelijkbaar met iedere andere studio- en presentatieruimte van hedendaagse beeldende kunst. Verder vormt Hoorn door zijn rijke geschiedenis van onder andere de VOC en WIC een aanknopingspunt voor allerlei onderzoek. Daarbij komt dat Hoorn dankzij zijn relatieve afzondering een ideale omgeving die concentratie, ontwikkeling en experiment bevordert. De nabijheid van Amsterdam, op slechts 30 minuten reistijd, vormt een verdere inspiratiebron en mogelijkheid voor buitenlandse kunstenaars om kennis te maken met de Nederlandse kunstwereld. HMK beschikt daarmee dus over het beste van twee werelden. Verder is HMK een unieke en rijke plek voor kunstenaars door de faciliteiten waarover het beschikt, waaronder een complete cinema met 60 zitplaatsen waar vrij gebruik van kan worden gemaakt door de residenten.

Sinds eind 2017 is er een gastenverblijf voor kunstenaars gelegen in het atelierpand in het Buismangebouw dat vlak naast de kapel ligt. Hiermee is het gastenverblijf terug op de Weeshuistuin dat de kunstenaars privacy en rust biedt. Bovendien is er door de aanwezigheid van lokale kunstenaars in het atelierpand meer mogelijkheid tot contact en samenwerking.

8. Tentoonstellingen en residencies

Voor de beleidsperiode 2023-2024 blijft de focus van HMK het faciliteren van artist-in residencies waar kunstenaars onderzoek doen en nieuw werk produceren dat wordt gepresenteerd in de Mariakapel. De fysieke en inhoudelijke context van het gebouw, de stad Hoorn en de omgeving West-Friesland dienen hier veelal, maar niet noodzakelijk, als inspiratiebron en uitgangspunt.

De artistiek directeur is verantwoordelijk voor de invulling van het programma en de selectie van kunstenaars. Sinds 2015 wordt bij de selectie uit de Open Call een commissie samengesteld die de artistiek directeur bij het selectieproces adviseert.

Vanaf 2019 vinden er bij HMK jaarlijks vier residencies met een aansluitende tentoonstelling plaats. Residencies duren ongeveer twee maanden, met een aansluitend publiek moment, dat kan een tentoonstelling, workshop, performance, screening zijn. Voorafgaand en tijdens de residency worden de kunstenaars begeleid en geassisteerd bij onder andere het verrichten van het onderzoek, het leggen van contacten, het zoeken naar materialen en de productie van het werk. Per project wordt gekeken naar mogelijke aansluiting met andere lokale en nationale partners en randprogrammering ten behoeve van de verdere ontsluiting van het onderzoek en het productieproces.

9. Kernwaarden

De vijf kernwaarden van HMK die in alle uitingen terugkeren zijn:

- Uniek: HMK maakt inhoudelijk gebruik van haar unieke context op zowel lokaal, nationaal en internationaal niveau. De zestiende-eeuwse kapel, tuin en cinema maken van HMK ook fysiek een unieke locatie in het internationale kunstenveld.
- Relevant: HMK richt zich op het behandelen van relevante sociaal-politieke vraagstukken en ziet daarin een belangrijke rol weggelegd voor de kunstenaar
- Productie en proces: HMK is een plek waar artistiek onderzoek wordt verricht, nieuw werk wordt ontwikkeld en geproduceerd en waar het publiek toegang krijgt tot het productieproces.
- Experimenterend: HMK hecht belang aan het experiment en stimuleert het nemen van risico dat zij ziet als een belangrijk onderdeel van artistieke ontwikkeling.
- Internationaal: bij HMK komen kunstenaars van over de hele wereld en verbindt zo de lokale context en nationale discours met het internationale kunstenveld.

10. Doelgroepen & communicatie

HMK richt haar activiteiten op diverse doelgroepen. HMK definieert haar doelgroepen als volgt:

- Nationaal vakpubliek: Deze groep bestaat uit kunstenaars, kunstprofessionals, - kenners en -liefhebbers. Ze zijn betrokken, goed geïnformeerd en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen van HMK. Deze doelgroep groeit nog altijd omdat steeds meer mensen weten dat HMK een signalerende functie heeft en een plek is waar unieke projecten van nationale en internationale kunstenaars plaatsvinden.
- Lokaal en regionaal publiek: In afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het bereiken van lokaal en regionaal publiek. Door middel van buurtborrels, narrowcasting, samenwerkingsverbanden, deelname aan lokale evenementen en het tweewekelijks filmprogramma in de cinema wordt het lokale publiek bekend gemaakt met HMK en op een laagdrempelige manier actief betrokken bij het programma.
- Internationaal: De groep belangstellenden uit het buitenland volgt HMK voornamelijk op afstand door middel van het internet (nieuwsbrieven, website, Facebook en Instagram). Doordat HMK sinds haar oprichting in 2003 veel met buitenlandse kunstenaars heeft gewerkt, is er een groot netwerk opgebouwd dat goed bekend is met het programma. Daarnaast organiseert HMK uitwisselingen met soortgelijke instellingen in andere delen van de wereld. Tevens wordt deze doelgroep bereikt door middel van de jaarlijkse Open Call. Door een toename in het aantal aanvragen (ruim 300) wordt deze groep steeds groter.
- Toerisme: Een laatste groep wordt bepaald door toeristen die Hoorn bezoeken. Mede door de citymarketing door de gemeente Hoorn en het samenwerkingsverband Cultuur Hoorn groeit deze groep gestaag. In toenemende mate krijgt HMK bezoek van deze doelgroep, ze bezoeken onze tentoonstellingen en willen de Mariakapel van binnen zien. Door actieve publieksbegeleiding wordt deze groep mensen –die vaak niet erg bekend is met hedendaagse beeldende kunst- enthousiast gemaakt over HMK en haar programma.

11. Financieel Beleid

Hotel Maria Kapel werd voor 2015-2018 middels een structurele subsidie ondersteund door de Gemeente Hoorn. HMK is een van de 28 presentatie-instellingen erkend door het Mondriaan Fonds en wordt middels een meerjarige bijdrage gesteund voor de periode 2023-2024. In de afgelopen jaren werden er ook verschillende projectsubsidies verstrekt door onder andere het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Niemeijer Fonds, Pauwhof Fonds, BankGiroLoterij Fonds en Stichting Stokroos. Daarnaast ontvangt HMK ook indirecte steun via fondsen die worden aangevraagd door residenten, voorbeelden hiervan zijn Stroom Den Haag, Prins Claus Fonds, Arts Council Ireland en Creative New Zealand.

ANBI

Begin 2016 heeft HMK de status van Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) verkregen. Dit maakt het voor potentiële donateurs belastingtechnisch interessant om HMK middels een gift te ondersteunen.

Inkomsten uit verkoop en verhuur

Eigen inkomsten zijn afkomstig van de verhuur van kantoorruimte, verhuur van de ruimte ten behoeve van evenementen, inkomsten uit drank van openingen en evenementen, inkomsten uit de HMK-shop (fysiek als online) en kleine donaties in contanten. In de begroting gaan deze inkomsten er ieder jaar met circa 5% op vooruit. Deze stijging is eerder bescheiden omdat de evenementen een extra druk op de organisatie legt en dit niet altijd werkbaar is.

Om haar binding met de lokale gemeenschap te versterken, heeft HMK een (kunst)film- en documentaire programma opgezet in 2017. Bezoekers aan dit programma stromen door naar onze tentoonstellingen wat dan weer een gunstig effect heeft op het totale aantal bezoekers. De komende jaren verwacht HMK ieder jaar circa 10% meer inkomsten uit kaartverkoop te genereren.

12. Fair Practice Code

duurzaamheid, duidelijkheid en rust

HMK zet sinds eind 2019 in op herijking, simplificering en transparantie, met als voornaamste doel een veilig en gezond (werk-)klimaat te kunnen bieden aan het team van HMK, de vrijwilligers, de kunstenaars in residency en alle anderen die een rol hebben in het tot stand komen van het publieke programma en externe belanghebbenden. HMK is lid van de belangenvereniging voor presentatie-instellingen voor beeldende kunst De Zaak Nu, en neemt deel aan conversaties in het veld over hoe instellingen bij kunnen dragen aan een gezond kunstklimaat.

Solidariteit

Op financieel vlak betekent dit dat HMK haar freelancers een marktconform uurtarief betaalt gedurende 12 maanden per jaar, inclusief betaalde vakantie. De vergoeding is in lijn met de richtlijnen van de De Zaak Nu. Vrijwilligers ontvangen wanneer zij dit willen de maximale vrijwilligersvergoeding of desgewenst reiskostenvergoeding, dit stimuleert de verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

Team

Niettemin blijven de werkcondities voor het team een punt van aandacht, in de lange nasleep van de pandemie. In de jaren 2020-2021-2022 heeft het team gekampt met werken op afstand, burn out (waardoor de vorige artistiek directeur gedeeltelijk met betaald ziekteverlof is geweest en tijdelijk vervangen is, wat uiteindelijk heeft geleid tot het aanstellen van de interim artistiek directeur als nieuwe artistiek directeur), constante aanpassingen van het programma en de bedrijfsvoering, en extra werk in het onderhouden van bestaande interne en externe relaties alsmede in het ondersteunen van kunstenaars in residency die ook op verschillende manieren getroffen waren door de pandemie. Concreet heeft dit geleid tot hogere personeelskosten die

deels zijn opgevangen door corona-ondersteuning, maar ook tot een nog steeds te groot aantal onbetaalde overuren voor het team en een bovengemiddelde investering van het bestuur in het ondersteunen van de institutionele praktijk.

Kunstenaars

De afgelopen jaren hebben we ook toegewerkt naar betere (financiële) condities voor de kunstenaars, zij ontvangen een ruimer vast honorarium vast productiebudget. Hieraan voegen we een Event Residentie Fee toe waarmee zij in overleg met de artistiek directeur hun residentie mede voor het publiek te kunnen verrijken met een inhoudelijke toevoeging. Voor een aantal projecten is door HMK extra financiering gezocht, voor andere projecten heeft HMK de kunstenaar geassisteerd bij het vinden van extra financiering (buiten onze begroting). HMK sluit met elke kunstenaar een contract waarin inzichtelijk is wat HMK biedt naast het honorarium, productiebudget en woon- en werkruimte. Hierin staat duidelijk opgenomen dat de kunstenaar kan rekenen op inhoudelijke/curatoriële assistentie, pr en communicatie, (beperkte) productie assistentie, professionele documentatie en reiskosten.

Doelstelling 2023-2024: HMK betaalt het team op zzp basis naar de richtlijn functie- en loongebouw presentatie-instellingen 2022 van de Zaak Nu. Voor de volgende subsidieperiode zal de mogelijkheid tot loondienst worden onderzocht. Vanaf 2021 wordt een bedrag geoormerkt voor professionele ontwikkeling van teamleden (bv het mentortraject van Cultuur en Ondernemen, of een andere training). Om de werkdruk te verminderen budgetteren we structureel 0.2fte meer. De honoraria voor kunstenaars in residency gaat iets omhoog, alsook het productiebudget per residency/tentoonstelling. Het team zal, met expliciete ondersteuning van het bestuur, ervoor zorgen dat de programmering en ambities met de aanwezige middelen uitgevoerd kunnen worden, zodat duurzaamheid niet enkel op papier bestaat maar ook stevast wordt getoetst op haalbaarheid.

13 Code Diversiteit & Inclusie

structurele beslissingen en collectieve vaardigheden

Wij zijn ons ervan bewust dat het verbeteren en waarborgen van diversiteit, inclusiviteit en sociale veiligheid binnen een instituut - of het nu een groot museum is of een kleine instelling - op structureel en programmatisch niveau continue werk, transparante conversaties, reflectie en verantwoording vereist. Omdat we gemerkt hebben dat de wil er is, maar de kennis en vaardigheid in de dagelijkse praktijk soms mist, nemen we vanaf 2023 in de begroting sociale veiligheid en diversiteit training op voor team, bestuur en vrijwilligers. Daarnaast zal HMK in gesprek treden met andere kleinere instellingen om de mogelijkheid van collectief aangestelde vertrouwenspersonen te onderzoeken. Om voortgang en strategie op het gebied van diversiteit en inclusie te monitoren zullen we in twee jaarlijkse bestuursvergaderingen specifiek op dit onderwerp te reflecteren.

Personeel

Ons huidige team en bestuur is divers qua gender, socio-economische achtergrond, nationaliteit en opleidingen. Het kleine team maakt de organisatie kwetsbaar voor kennis- en ervarings verlies bij mutaties. Om die reden heeft HMK zich de afgelopen jaren nadrukkelijk ingezet voor duurzame arbeidsrelaties. Wanneer posities vrijkomen is het vergroten van de diversiteit binnen de organisatie een belangrijk streven.

Doelstelling 2023-24: HMK heeft veel te danken aan de enthousiaste inzet van lokaal gevestigde vrijwilligers - die tevens optreden als onze lokale ambassadeurs. In 2023-24 zal HMK door samenwerking met www.vrijwilligerspunt.nl een bredere vrijwilligerspoule aanleggen die meer divers is samengesteld.

Programma

HMK heeft de afgelopen jaren bewust een zeer diverse selectie van kunstenaars gemaakt voor het residency-programma - verschillende nationaliteiten, etniciteiten, genderidentiteiten en leeftijden zijn vertegenwoordigd – en zal daarmee doorgaan. Dit diverse programma is het resultaat van het streven om ruimte te bieden aan verschillende perspectieven, geschiedenissen en ervaringen en daar ook als instituut door te ontwikkelen. In het randprogramma werken we zo veel mogelijk samen met partners die deze waarden onderschrijven, in praktijk brengen en waar we van kunnen leren.

Doelstelling 2023-24 - Bij een volgende open call zal een selectiecommissie actief zijn die meer divers is samengesteld op het gebied van gender en etniciteit. Het doel is dat de commissieleden een vergoeding krijgen voor hun bijdrage.

Publiek

HMK is gevestigd in een 16e-eeuwse kapel die eigendom is van een woningcorporatie. Zowel de kelder met bioscoop en de toiletten, als de (expositie)ruimtes en het archief op de vide zijn alleen toegankelijk via een trap. HMK verwacht dat op de korte termijn geen aanpassingen worden gedaan om het gebouw rolstoeltoegankelijk te maken. De toegang tot HMK is gratis en aan bezoekers wordt koffie en thee aangeboden. De hosts zijn er op ingesteld bezoekers een warm welkom te geven en informatie over de locatie en het programma te delen. Om de toegankelijkheid te vergroten en de evenementen laagdrempeliger te maken voor bezoekers hebben we in 2021-2022 geen bijdrage gevraagd voor de evenementen. Met de Noodsteun van de Gemeente Hoorn, Provinciale Noodfonds en Mondriaan Fonds hebben we deze kosten kunnen dekken.

Doelstelling 2023-24 - Het entreegebied wordt doorontwikkeld naar een sociaal toegankelijke plek door comfortabele meubels te plaatsen, de bibliotheek actueel te houden en de verlichting te vernieuwen. Het entreegebied kan als vertaalplek fungeren tussen de werkzaamheden van de kunstenaar in de kapel en het meerstemmige publiek dat binnenkomt door het entreegebied. In 2022 is hebben we een nieuwe website gelanceerd, met het doel onze digitale toegankelijkheid te vergroten. HMK verwacht door een divers en inclusief programma aan te bieden, een breder meer divers en jong publiek aan te trekken. Beschikbare marketingmiddelen en publieksonderzoek zullen nadrukkelijk worden ingezet om deze nieuwe doelgroep te bereiken zoals wordt toegelicht in het Presentatieplan.

Partners

HMK vergroot haar netwerk door het verder verduurzamen van lokale samenwerkingen om een breder lokaal publiek aan te trekken. Door intensief samen te werken met professionele kunst partners zoals Transartists, Platform BK en de Gerrit Rietveld Academie beoogt HMK haar nationale en internationale zichtbaarheid te waarborgen en versterken. Daarnaast hebben we het plan om incidentele samenwerkingen met activistische organisaties, zoals WePromise Hoorn, uit te bouwen tot duurzamere relaties.